

Op de schouders van ouders. Opvoeden tussen wetenschap en buikgevoel

Dr. Philippe Noens

Docent pedagogie Opleiding Gezinswetenschappen

Onderzoeker Kenniscentrum Gezinswetenschappen

ER WAS EENS ...

Enkele 'verhaaltjes' over ouderschap & opvoeden ...
(aan de hand van enkele anekdotes)

ANEKDOTE 1: 'aan de schoolpoort ...'

HEEFT COVID DE SCHOOL EN HET
GEZIN ALS PEDAGOGISCHE OMGEVINGEN
VERDER VAN ELKAAR WEG GEDREVEN?

**Onderwijsminister Ben
Weyts wil zindelijke
kleuters: 'Kinderen moeten
thuis zindelijk worden, niet
op school'**

ANEKDOTE 1: 'aan de schoolpoort ...'

Over het nut van het goede oude huisbezoek

"In sommige scholen gaan leraren opnieuw op huisbezoek. Je kan dat betuttelend vinden, maar je ziet wel hoe het thuis eraan toe gaat en je stapt zélf naar de ouders toe – dat is toch een sterk gebaar. Je bezoek stimuleert de dialoog met ouders die niet altijd makkelijk de stap naar school zetten, omdat ze de taal niet goed spreken, omdat ze zelf slechte of beperkte onderwijservaringen hebben ...

En oké, sommige ouders zullen zich tijdens een huisbezoek wat anders voordoen. Maar wat doen scholen op een opendeurdag? Het punt is dat je een goede basis legt om vaker met elkaar te overleggen."

ANEKDOTE 2: 'in het toiletje ...'

"It takes a village to raise a child"

VS

"Als we ervan uitgaan dat alle volwassenen potentiële kindermisbruikers zijn, dan bekijken we de wereld immers door de ogen van de pedofiel"

WAAKZAAMHEID **SPANNING TUSSEN (BASIS)VERTROUWEN EN**

ANEKDOTE 2: 'in het toiletje ...'

Hoe ziet de village er (idealiter) uit (naar Ter Horst)?

A-kring: we zijn elkaars 'weekste deel'

B-kring: mensen die het kind niet graag zouden willen missen

C-kring: mensen die het kind welgezind zijn

D-kring: ...

We moeten het lef hebben om beroep te doen op het netwerk

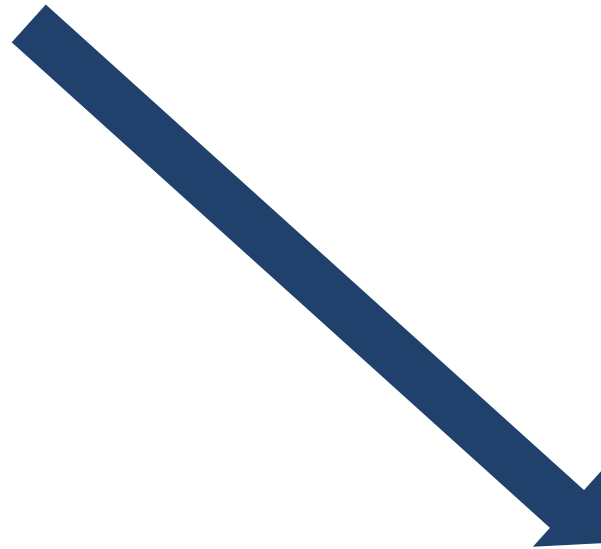

ER WAS EENS ...

EEN TIJD VAN VEEL (WETENSCHAPPELIJKE) INFORMATIE

Er was eens ... veel (wetenschappelijke) informatie

There is good news
and there is bad news...

Testosterone drops when men become fathers

Blood tests reveal that levels of testosterone drop substantially over five-year period in those with children

 Testosterone levels in men drop substantially after they have children according to new research. Photograph: Tom Jenkins

The hormone that defines the male of the species slumps dramatically when men become fathers, researchers have found.

Blood tests on 624 men in the Philippines revealed that levels of testosterone dropped substantially over a five-year period in those who had children.

Men who devoted at least three hours a day to childcare had even less testosterone, suggesting that looking after dependent children helped suppress the hormone. Testosterone is responsible for the male body shape, the distribution (and loss) of hair and a man's sex drive.

Er was eens ... *(te) veel (wetenschappelijke) informatie*

Probleem van (teveel) informering: (jonge) ouders krijgen via de media(kanalen) antwoorden op vragen die ze nooit hebben gesteld ... en informatie brengt nieuwe zorgen met zich mee

Grootouders maken kleinkinderen obees

Jonge kinderen die regelmatig door de grootouders worden opgevangen, hebben een beduidend hoger risico op overgewicht. Dat blijkt uit een omstandige Britse studie.

REFLECTIE 1

Misschien staan al die wetenschappelijke informatiebronnen, feiten en (gezags)argumenten het 'gewone' vertellen van opvoedings- en ouderschapsverhalen wat in de weg?

The Facts

Study finds smacked children more successful in life

A NEWS report about research into the effects on children of being smacked continues to be one of the 10 "most shared" articles on the Daily Telegraph's website.

Campaigners for a complete ban on parents smacking their children, however, have been angered by the findings of the American study of teenagers.

The study, conducted in 2010, found that children who had been smacked up to the age of six did better at school and were more optimistic about life than those who were never slapped.

They were also keener to attend university and more likely to undertake voluntary work. The results held for both sexes and across the racial groups.

Professor of psychology Marjorie Gunnoe, who conducted the research, commented that "the claims made for not spanking children fail to hold up. They are

not consistent with the data." Based at Calvin College in Michigan, she argued that there was not sufficient evidence to justify interfering with the rights of caring, reasonable parents to decide how their children should be disciplined.

"I think of spanking as a dangerous tool," said the psychologist. "But there are times when a job is big enough for a dangerous tool. You just don't use it for all your jobs."

Affected

The 179 teenagers in the study were asked how often they were smacked as children and how old they were when they were last spanked.

They were also questioned about behaviour that may have been affected by the way they were punished.

This included both benefits such as academic success

and ambitions, and negative effects such as anti-social behaviour, early sexual activity, violence and depression.

In almost all the beneficial categories those who were smacked up to the age of six did better than those never physically punished. In the negative categories they fared no worse.

Teenagers who had been smacked between the ages of 7 and 11 were also more likely to be successful at school, but they were more likely to be involved in fights and to experience other negative effects.

The teenagers who said they were still being pun-

ished physically scored worst across all the categories.

Groups campaigning for a complete ban on smacking have rejected the findings, but the UK lobby group Parents Outloud welcomed the research, saying parents should not be criminalised for mild smacking.

"It is very difficult to explain verbally to a young child why something they have done is wrong," said the group's Margaret Morrissey.

"She noted that a light tap is often the most effective way of teaching children not to do something that is dangerous or hurtful to other people.

"While anything more than a light tap is definitely wrong," she said, "parents should be allowed the freedom to discipline their children without the fear that they will be reported to police."

ER WAS EENS ...

EEN TIJD VAN VEEL CIRCULEREND ADVIES

Er was eens ... veel (opvoedings)advies

Geen Sinterklaas voor kinderen van Dina Tersago, is dat wel de juiste manier om te straffen? “Ik heb ze niet ontferd, he”

© Boer zkt Vrouw – Home Sweet Home

Een telefoontje naar de Sint of een cadeauloos jaartje. Heel wat ouders hebben er wel al eens mee gedreigd. Bij tv-presentatrice Dina Tersago bleef het vorig jaar niet bij dreigementen. In De Ideale Wereld vertelde ze namelijk dat de Sint geen cadeautjes had gebracht omdat haar twee zonen niet flink waren geweest.

Probleem van problematisering van alledaagse opvoedingszaken: alle facetten van de omgang met jouw kind(eren) worden vertaald als te nemen ‘hordes’ waarover je kan struikelen als je de zaken ‘verkeerd’ zou aanpakken

- *Is dit een goede straf?*
- *Mogen we als ouder(s) dreigementen uiten?*
- *Is ‘geen cadeautjes’ voor Sinterklaas er niet wat over?*

MAAR OOK:

- *Is de Sint geen collectieve leugen?*
- *Tot welke leeftijd mogen we blijven ‘liegen’ tegen onze kinderen? Mogen we wel liegen?*

Er was eens ... veel (opvoedings)advies

Geen Sinterklaas voor kinderen van Dina Tersago, is dat wel de juiste manier om te straffen? “Ik heb ze niet onterfd, he”

© Boer zkt Vrouw – Home Sweet Home

Een telefoontje naar de Sint of een cadeauloos jaartje. Heel wat ouders hebben er wel al eens mee bedreigd. Bij tv-presentatrice Dina Tersago bleef het vorig jaar niet bij dreigementen. In De Ideale Wereld vertelde ze namelijk dat de Sint geen cadeautjes had gebracht omdat haar twee zonen niet flink waren geweest.

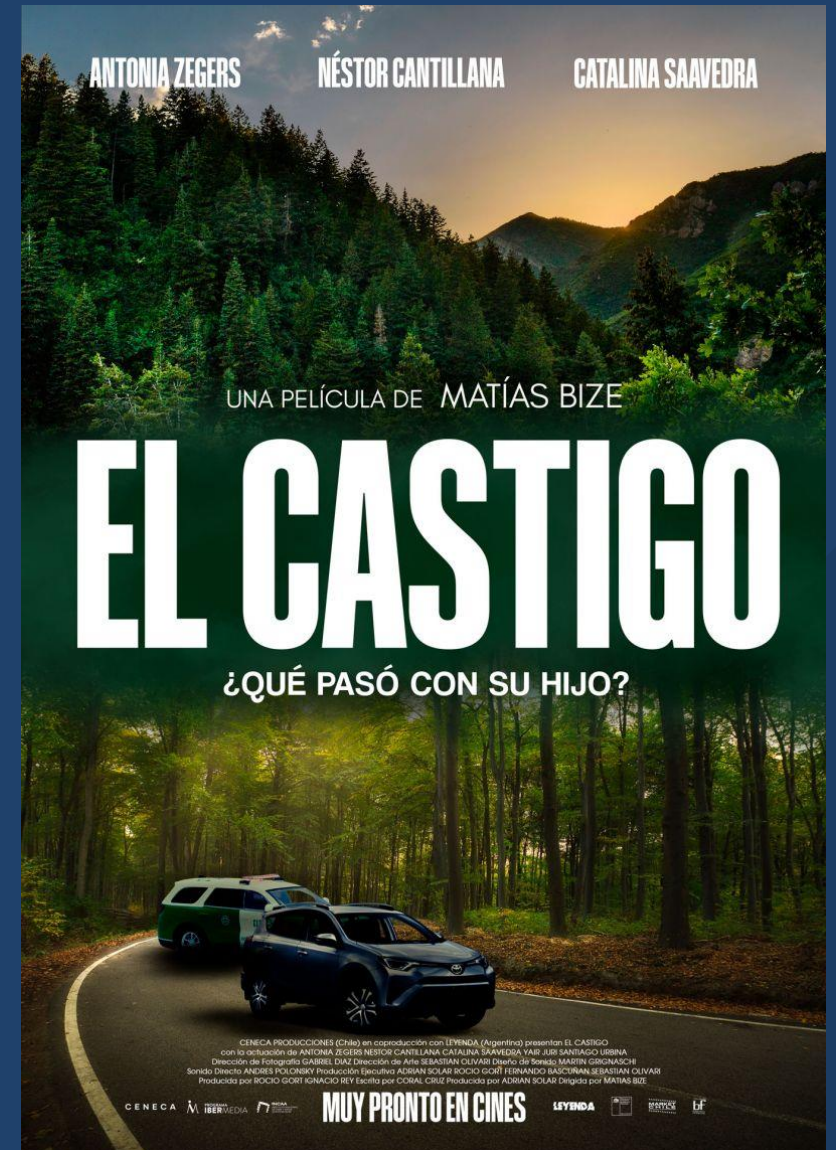
MAAR: niet de ‘juistheid’ van straffen is hier interessant, of de ‘leugen’ van Sinterklaas ...

wél het creëren van een wereld waarmee het kind iets kan, waarmee hij/zij verder kan, mens kan worden ...

REFLECTIE 2

Misschien zijn er tegenwoordig teveel experts aan het woord (over wat mag, kan en (niet) moet) en 'vergeten' we dat er nog andere bronnen van 'waarheid' bestaan over ouderschap?

ER WAS EENS ...

EEN OUDER DIE HET GOED WOU DOEN

Er was eens ... de perfecte ouder

Het geheim van een levenslange goede relatie met je kind

11 dingen die ouders van succesvolle kinderen gemeen hebben

10 Commandments of Good Parenting

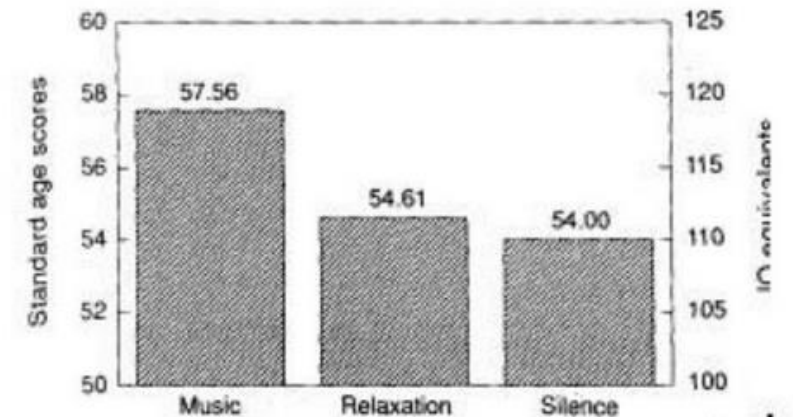

PUNT 1: OVERSCHAT JEZELF ALS OUDER NIET = JE 'MAAKT' GEEN KINDEREN (SLIMMER, STERKER, BETER)

Denk maar aan het Mozart effect (Rauscher, 1993)

Results

PUNT 2: DE OMGEVING IS (ZOVEEL) GROTER DAN JOUW OPVOEDING

*“YOU HAD MORE TO DO WITH YOUR CHILD’S LIFE BY **WHERE YOU CHOSE TO LIVE** THAN BY **ANYTHING YOU WILL EVER DO INSIDE THAT HOME** (SHORT BY ABUSE, NEGLECT AND MALNUTRITION)”*

WHY?

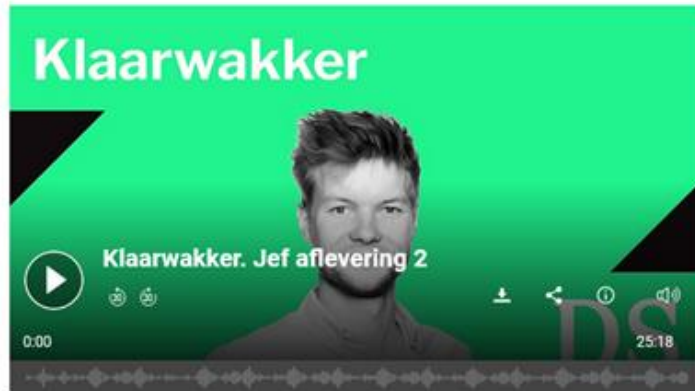
OUT OF HOME INFLUENCES ARE MORE POWERFUL THAN IN HOME INFLUENCES

(vrienden, andere volwassenen,
de buurt, de stad of dorp,
de school, de samenleving)

PUNT 3: OUDERSCHAP IS GEEN (LEVEN)TAAK MAAR OOK MAAR EEN ONDERDEEL VAN HET LEVEN

Binnenlandredacteur Jef Poppelmonde en zijn vriendin Andrea Jame vragen zich in drie afleveringen af hoe ze goede ouders kunnen zijn als ze willen blijven werken, sporten en reizen. Hoeveel van 'hun huidige leven' zullen ze moeten opgeven voor hun ouderschap? En hoe vind je de balans tussen je eigen ontwikkeling en de beste ontplooiingskansen voor je kind?

Modern perspectief op ouderschap:

- Kinderen krijgen is één optie onder velen
- Kinderen staan je zelfontplooiing, je carrière, je liefdesleven een stukje in de weg
- Kinderen kosten veel (ook niet te vergeten)

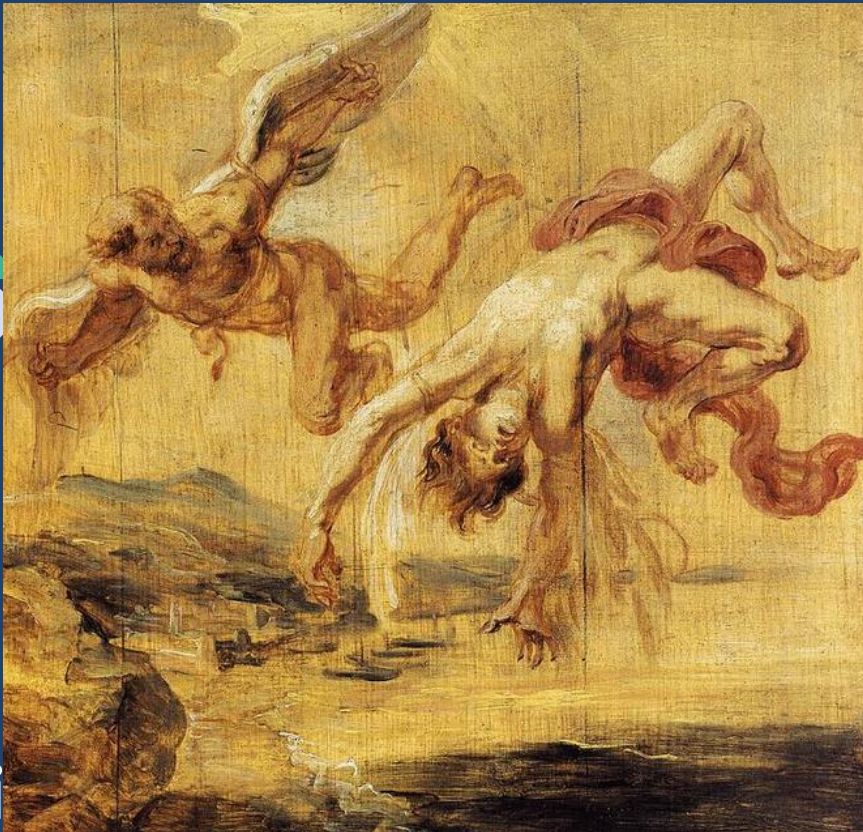
= kinderen zijn 'ketenen van je persoonlijke vrijheid'

Abrahamistische perspectief op ouderschap:

- Een goed, rijk, vol leven krijg je door toegewijde deelname aan 'de cirkel van het leven' (als kind, als ouder, als grootouder)
- GEEN kinderen zijn 'speciale' gevallen, de betekenis en zin die zij aan hun leven geven is niet iedereen gegeven, kost moeite ... (Jezus, Paulus ...)

REFLECTIE 3

Misschien zijn verhalen voor en door ouders 'onaf'
zonder de verhalen van 'voor-ouders'?

AFSLUITENDE GEDACHTE ... WAT IS ER BELANGRIJK IN HET 'GEWONE' OPVOEDEN? WAT HEBBEN KINDEREN NU NODIG?

DIALOGISCHE GRONDVORMEN:

Het kind **aanraken**,
Het kind **verzorgen**,
samen eten,
samen spelen,
samen feesten,
Er samen **op uit trekken**,
Rituelen en routines opbouwen